

Informerende nota aan de gemeenteraad

Onderwerp: Plan van aanpak ondermijning 2024 – 2026 gemeente Oldebroek.	
Vergadering d.d.: 13 februari 2025 (cie. S&B)	Agendapunt:
Portefeuillehouder: T.H. Haseloop-Amsing	
Behandelend team: Samenleving, Veiligheid	Kenmerk: 98335

Onderwerp

Plan van aanpak ondermijning 2024 – 2026.

Aanleiding en achtergrond

De aanpak van ondermijning is een speerpunt in het college uitvoeringsprogramma 2023 - 2026 en het Integraal Veiligheidsplan 2024 - 2027. Om de volgende stappen te zetten in de aanpak van ondermijning en te zorgen voor een weerbaar lokaal bestuur, is er in samenwerking met het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC) Oost-Nederland in 2023 een weerbaarheidsscan in de organisatie uitgevoerd. Op basis van de resultaten uit de weerbaarheidsscan is een plan van aanpak ondermijning opgesteld met daaraan gekoppeld concrete actiepunten voor 2024 - 2026. De kaders zijn gesteld voor 2024 - 2026. Indien alle actiepunten of een aanzienlijk deel daarvan in 2024 en 2025 zijn uitgevoerd, zal er een aanvulling op dit plan voor 2026 volgen, waarin we inspelen op de meeste recente trends en ontwikkelingen op het gebied van ondermijning.

Boodschappen

De weerbaarheidsscan geeft op hoofdlijnen inzicht en zorgt voor (in)richting van de aanpak

De weerbaarheidsscan geeft op hoofdlijnen inzicht in de weerbaarheid van de organisatie tegen negatieve invloeden van buitenaf. De scan, uitgevoerd in de eerste helft van 2023, geeft daarnaast inzicht welke organisatie- en beleidsprocessen extra alertheid behoeven. De weerbaarheidsscan is opgesteld aan de hand van (groeps)interviews en documentanalyse van relevante beleidsstukken, die betrekking kunnen hebben op de bewustwording, organisatieontwikkeling, informatiepositie, bestuurlijke aanpak en integrale en veilige werkomgeving.

De conclusies en aanbevelingen uit de weerbaarheidsscan vormen, samen met andere projecten en ontwikkelingen in de aanpak ondermijning, de basis voor het plan van aanpak ondermijning 2024 - 2026. De tips en handvatten zorgen ervoor dat de gemeente Oldebroek de interne organisatie verder op orde kan brengen en met een gericht actieplan de weerbaarheid kan vergroten.

Plan van aanpak ondermijning 2024 - 2026

Het plan van aanpak sluit aan en bouwt voort op het lokale plan van aanpak gemeente Oldebroek: *de aanpak, het terugdringen en waar mogelijk voorkomen van ondermijning* (september 2021). Het plan voorziet in de voorgenomen acties uit het CUP 2023 - 2026 en IVP 2024 - 2027. Wij richten ons in 2024 tot en met 2026 op de volgende onderdelen:

Bewustwording en organisatieontwikkeling

De aanpak van ondermijning begint met bewustwording: het zorgt dat ondermijnende criminaliteit vroegtijdig kan worden opgemerkt en aangepakt. De gemeente Oldebroek kan pas weerbaar worden als bestuurders en ambtenaren weten wat onder ondermijning wordt verstaan, welke ondermijnende

criminaliteit zich in de gemeente afspeelt, welke signalen daarop kunnen wijzen en hoe misbruik van de gemeente kan worden gemaakt.

- We maken een 'organogram' ondermijning en zorgen ervoor dat de aanpak van ondermijning in de organisatie verankerd is. Per afdeling worden "ambassadeurs ondermijning" geworven.
- We agenderen het thema ondermijning structureel binnen het MT, college en de gemeenteraad.
- We zorgen dat nieuwe medewerkers bekend raken met het thema ondermijning.

Informatiepositie

Om onze weerbaarheid te versterken, moeten we (nog meer) zicht krijgen op de aard en omvang van ondermijnende criminaliteit. De gemeente versterkt haar informatiepositie door interne en externe informatiebronnen samen te brengen, vast te leggen, te analyseren en (waar mogelijk) te delen.

- We zorgen dat interne en externe informatie-uitwisseling 'privacy proof' gebeurt, hiervoor stellen we een privacyprotocol, werkproces en signaalregistratieformulier op.
- We geven structureel aandacht aan het meldpunt ondermijning en blijven investeren in het verhogen van de meldingsbereidheid.
- We onderzoeken verbreding van het lokaal ondermijningsoverleg.
- We gaan door middel van geavanceerde data-analysetechnieken in (semi) open bronnen en waar mogelijk interne gemeentelijke systemen (nog meer) informatiegestuurd werken. Dit doen wij binnen een door het RIEC ON gefinancierde pilot.

Beleid en handhaving

De gemeente beschikt over een groot aantal bestuurlijke instrumenten die kunnen worden ingezet in de aanpak van ondermijning, waaronder de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), Bibob-toetsen, omgevingsplannen en exploitatievergunningen. Het is belangrijk dat het instrumentarium op orde is. Het tegengaan van ondermijning is als prioriteit opgenomen in het handhavingsprogramma fysieke leefomgeving 2024, waarbij ook de benodigde capaciteit is gereserveerd.

- We stellen nieuw, geactualiseerd Bibob-beleid vast.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor het stapsgewijs uitbreiden van de toepassing van de Wet Bibob.
- We zetten integrale controles structureel in.

Integere en veilige werkomgeving

Agressie, intimidatie en beïnvloeding hebben een ondermijnend effect op de werking van de overheid. Bestuurders en ambtenaren met een publieke taak moeten hun werk integer en veilig kunnen uitvoeren: ze moeten incidenten of signalen van ondermijning kunnen en durven melden en moeten erop kunnen vertrouwen dat meldingen worden opgevolgd. Daarnaast vereist het dienstverlenende karakter van publieke taken een kritische en integere houding.

- We zorgen ervoor dat ambtenaren én bestuurders een duidelijk beeld hebben van de integriteitstwesties waarmee ze in het kader van ondermijning geconfronteerd kunnen worden.
- We zorgen voor de juiste maatregelen in het kader van fysieke en persoonlijke veiligheid van medewerkers.
- We brengen kwetsbare functies in kaart en zorgen voor adequate screening.

Communicatie

De inzet van communicatie creëert in potentie duizenden ogen en oren waarmee we kunnen werken aan een weerbare samenleving. Met een goede communicatiestrategie op het gebied van ondermijning kunnen wij zorgen voor blijvende bewustwording en betrokkenheid van zowel eigen ambtenaren als inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) partners.

- We maken een communicatieplan omtrent ondermijning.
- We maken een ondermijningspagina op intranet.

Informatievoorziening aan uw gemeenteraad

Als college willen we uw raad in staat stellen de kaderstellende en controlerende rol goed te vervullen. Tegelijkertijd zijn we beperkt in het kunnen delen van informatie over specifieke casussen. Daarom zetten we hier meer procesmatige informatie in (bijvoorbeeld t.a.v. onze inspanningen) en kiezen we voor persoonlijke informatieoverdracht (het met elkaar doornemen van een succesvol resultaat van een geanonimiseerde casus). We zetten ons daarnaast in om heldere (geanonimiseerde) resultaten van onze inspanningen met uw raad te kunnen delen. In ieder geval zal informatie over de (voortgang van het plan) aanpak van ondermijning met u gedeeld worden:

- Tijdens themabijeenkomsten, zoals de Raadsbijeenkomst 28 maart 2024.
- Indien de situatie daarom vraagt, bijvoorbeeld na grootschalige incidenten/casuïstiek.
- Minimaal twee keer per jaar ontvangt uw Raad een informerende nota met onze activiteiten uit het plan van aanpak, uitgevoerde integrale controles en actuele ontwikkelingen.

Bijlage(n)

Plan van Aanpak ondermijning 2024 - 2026.

Oldebroek, 17 december 2024.

Burgemeester en wethouders van Oldebroek,

, secretaris P.H. Lensselink,

, burgemeester T.H. Haseloop-Amsing.